

Bijlage 3 – Denkrichtingen lokaal werkteam Nieuwegein

1. Aanleiding

In het Transformatieplan Wsw is een eerste uitwerking gegeven aan het lokale werkteam Nieuwegein. Het lokale werkteam kent een bredere insteek dan alleen de Wsw. In dit memo maken we de denkrichtingen van onze gemeente meer concreet.

Eén van de uitgangspunten in Lekstroom Werkt 2020 is een uitvoering van de ondersteuning bij betaald en onbetaald werk rondom de leefwereld van inwoners en werkgevers. Voor kwetsbare inwoners houdt dit veelal een lokale uitvoering van ondersteuning en begeleiding in.

Daarover zijn door het proces rond de transformatie Wsw concretere beelden ontstaan. De transformatie Wsw is benut om deze ideeën verder vorm te geven. In de Lekstroom komen lokale werkteams die Wsw-medewerkers en inwoners met een arbeidsbeperking in de Participatiewet ondersteunen en begeleiden naar en in werk. In het tekstkader hieronder staat weergegeven wat daarover is opgenomen in het Transformatieplan Wsw van Nieuwegein. De lokale werkteams zijn dus (veel) breder dan alleen de Wsw.

De integrale dienstverlening aan Wsw-werknemers zal georganiseerd worden in lokale werkteams. Het gaat dan om het integrale proces van toeleiding en begeleiding van de werknemers. Ook de werkgeversbenadering wordt integraal vanuit de lokale werkteams uitgevoerd, waarbij mogelijkheden bij werkgevers vanzelfsprekend onderling worden uitgewisseld en gedeeld.

Het werkteam Nieuwegein wordt onder lokale regie lokaal ingezet. De lokale regie is nodig om het werkteam goed te kunnen inbedden in de ontschotte en integrale uitvoering in het sociaal domein in de gemeente.

Nieuwegein kiest ervoor om ook begeleiders van andere organisaties te laten deelnemen in het werkteam. De lokale werkteams werken via WIL onderling samen en houden zo kennis en expertise gebundeld.

De lokale werkteams gaan hun dienstverlening stapsgewijs ook voor de nieuwe doelgroep van inwoners met een arbeidsbeperking uitvoeren.

Op termijn wordt in het werkteam alle ondersteuning naar betaald werk, gesubsidieerd werk, werkervaringsplekken en participatieplekken gebundeld.

Bron: Transformatieplan Wsw, juni 2017 (raadsbesluit 2017 – 0244).

Nieuwegein kijkt op de volgende punten (mogelijk) af van de andere Lekstroomgemeenten:

- Nieuwegein wil lokale regie/aansturing op het werkteam. Enkele andere Lekstroomgemeenten lijken daar minder aan te hechten.
- Nieuwegein wil het lokale werkteam van meet af aan ook inzetten voor inwoners met een arbeidsbeperking in de Participatiewet en het werkteam zo snel mogelijk inzetten voor alle inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het vinden en behouden van werk. Andere gemeenten zien een start met de Wsw-medewerkers en een geleidelijke ingroei van inwoners met een arbeidsbeperking die onder de Participatiewet vallen.

In deze notitie presenteren we de denkrichtingen ten aanzien van het lokale werkteam Nieuwegein. Het gesprek over de lokale werkteams in de Lekstroom wordt de komende maanden verder gevoerd in het kader van de doorontwikkeling van WIL (WIL 2.0). Wanneer de

gesprekken en bijeenkomsten tot resultaat hebben geleid, wordt de gemeenteraad geïnformeerd. De gemeente Nieuwegein neemt onderstaande denkrichtingen als uitgangspunt voor de gesprekken die met WIL en de andere Lekstroomgemeenten worden gevoerd. Het idee is dat gezamenlijk met WIL wordt gekomen tot een startmodel voor het lokale werkteam per gemeente, waarna doorontwikkeling kan plaatsvinden (groeimodel). Dit kan gevolgen hebben voor de gemeenschappelijke regeling WIL. Deze gevolgen zullen door de eigenaren, de deelnemende gemeenten aan WIL, moeten worden geregeld en opgevangen.

2. Doelgroep van het lokale werkteam

De doelgroep van het lokale werkteam Nieuwegein omvat vanaf de start:

- Inwoners met een arbeidsbeperking die ondersteuning nodig hebben bij het vinden en houden van werk, waaronder inwoners in arbeidsmatige dagbesteding;
- Andere inwoners die om andere redenen ondersteuning nodig hebben bij het vinden en behouden van werk (klantgroep 2 WIL);
- Wsw-medewerkers.

Ook kunnen inwoners van Nieuwegein zich zelf melden bij het werkteam. Op termijn is het beeld dat we alle inwoners grotendeels lokaal gaan bedienen door het werkteam Nieuwegein.

Aan de werkgeverskant bestaat de doelgroep van het werkteam uit lokale werkgevers. Daarbij wordt naar werk- en baanmogelijkheden binnen Nieuwegein én buiten de gemeentegrenzen gezocht en gekeken. Dit wordt georganiseerd via de regionale samenwerking van de lokale werkteams via WIL. WIL heeft het accountmanagement ook op dit moment al (deels) geografisch georganiseerd. De samenwerking in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht verandert ook niet door de vorming van de lokale werkteams.

3. Type dienstverlening

Inwoners:

- a. Toeleiding naar het werkteam
- b. Toeleiding naar werk / behoud van werk

Toeleiding naar het werkteam:

- Via WIL centraal / regionaal (aanvraag uitkering). Klantgroep 3 actief doorverwijzen naar werkteam
- Via anderen (Geynwijs, Movactor, etc.)
- Inwoner meldt zichzelf bij het werkteam

Toeleiding naar werk / behoud van werk:

- Coachende aanpak
- Uitgaan van vraag, interesses en talenten inwoners
- Zoektocht inwoners faciliteren
- Maatwerk, zo passend mogelijke plek
- Geen vastomlijnd werkproces, wel vanuit uniforme methodiek
- Stimuleren eigen kracht en verantwoordelijkheid inwoner – naar vermogen (volgens door gemeente gekozen methodiek)
- Innovatieve aanpakken

- Toekomstvisie: ontschotten op allerlei manieren, uitgangspunt is de individuele inwoner en wat het meest passend is voor de inwoner
- Zo nodig verbinden met andere domeinen (schuldhulpverlening / zorg / etc.)
 - o Bij intake breed uitvragen
 - o Parallelle routes of alternatieve routes
- Huisbezoeken
- Voldoende handgeld voor trainingen/opleidingen en andere ondersteuning (deels via SROI)
- Jobcoaching om werk te behouden

Begeleiding van inwoners gericht op het versterken van de eigen kracht en gericht op groei van de inwoner vergt een intensief proces dat veel energie en tijd kost. Met dit inzicht zal in de bemensing/formatie van het werkteam rekening moeten worden gehouden.

Het is van belang te onderkennen dat veel kwetsbare inwoners ook begeleiding nodig hebben wanneer zij werk hebben (jobcoaching). Met jobcoaching kan ook verdere groei en ontwikkeling worden ondersteund en stappen worden gemaakt in verdienvermogen.

Aandachtspunt is de samenwerking tussen het lokale werkteam en Geynwijs, Movactor, het Jongerenloket WIL/RMC en andere partners. Duidelijk is dat er bij participatieplekken en werkervaringstrajecten overlap kan bestaan tussen de dienstverlening van Geynwijs en de dienstverlening van het lokale werkteam. Uitgangspunt is dat het werkteam de focus heeft op alle vormen van werk (inclusief arbeidsmatige dagbesteding) en dat Geynwijs dat niet meer doet. Rond de zomer van 2018 wordt de samenwerking tussen WIL en Geynwijs op het terrein van werk verder geconcretiseerd. Dit zal ook input bieden voor de uitwerking van het lokale werkteam.

Daarnaast dient wederzijdse toeleiding van inwoners plaats te vinden tussen de verschillende partijen. Ook de samenwerking tussen het Jongerenloket en het Werkteam is van groot belang.

Voor bepaalde inwoners, met multi-problematiek, dient er multidisciplinair overleg en een integrale aanpak te zijn in samenwerking tussen het werkteam, Geynwijs en andere organisaties. We willen met werkteam juist aansluiting maken bij andere domeinen.

De komende maanden wordt er met WIL, Geynwijs en andere organisaties gesproken om beelden te delen en zaken verder scherp te stellen.

Werkgeversbenadering:

- Kansen en mogelijkheden ophalen i.p.v. vacatures
- Aanbodgericht zoeken vanuit de inwoners
- Adviesrol richting werkgevers bij het in dienst nemen van mensen uit de doelgroep
- Advies voor start-ups, startende ondernemers
- Gezicht aan sociaal ondernemerschap, stimuleren
- Eén gezicht voor alle werkgevers in de gemeente voor alle doelgroepen
- Delen van (werk- en baan-)mogelijkheden via WIL en de arbeidsmarktregio
- De mogelijkheden van social return benutten (voor werk, werkervaringsplekken, opleidingen, etc)

Scheiding van werk en inkomen en gevolgen voor de inwoner

Het lokale werkteam gaat niet over de inkomensvoorziening van inwoners. WIL blijft verantwoordelijk voor het verstrekken van de uitkering. Het werkteam is verantwoordelijk voor werk. Dit is vergelijkbaar met de huidige situatie bij WIL: de afdeling Werk is voor werk en re-integratie en de afdeling Inkomen voor de inkomensvoorziening (uitkering) van inwoners. Het blijft wel belangrijk dat handhaving op het gebied van werk / re-integratie leidt tot afstemmingsmaatregelen, wanneer dat nodig mocht zijn. Dit gebeurt op aangeven van de werkcoaches van WIL die in het werkteam werken, net als in de huidige situatie. De knip tussen werk en inkomen wijzigt dus niet voor de inwoner. Wat wel anders is, is dat we aan de werkkant ontschot willen werken, zowel qua doelgroepen en budgetten als qua organisaties.

4. Locaties waar ondersteuning en begeleiding wordt gegeven

Het werkteam werkt vanuit een passende basishuisvesting, waar de teamleden elkaar ontmoeten en met elkaar kunnen afstemmen. Dit is een voorwaarde voor het bevorderen van de teamgeest. De basishuisvesting zou bij voorkeur in het Stadhuis direct naast de huisvesting van Geynwijs moeten worden gerealiseerd. Voordeel is dat dit ook dicht in de buurt is van WIL, zodat de lijnen kort blijven.

Een groot deel van de ondersteuning en begeleiding wordt echter gegeven in en rond de leefwereld van inwoners en werkgevers. Dit kan bij inwoners thuis zijn, bij werkgevers, op de buurtpleinen, in een KOEKhuis en andere locaties in de stad. Het lokale werkteam werkt dus vooral middenin de maatschappij.

5. Samenstelling werkteam

De samenstelling van het werkteam Nieuwegein zien we als volgt:

- Accountmanagers die bij WIL werken
- Werkcoaches die bij WIL werken
- Trajectbegeleiders / accountmanagers die nu bij PAUW werken maar bij WIL in dienst komen
- WIL-generalisten
- Bedrijfscontactfunctionaris gemeente
- Betrokkenheid van de coördinator social return van de gemeente Nieuwegein

En mogelijk:

- Jongerencoach (WIL)
- Jobcoaches en trajectbegeleiders van zorgaanbieders
- UWV (voor bijvoorbeeld mensen die in laatste periode WW zitten)
- Verbinding met het MBO (blijft via het Jongerenloket)

Zorginstellingen zijn (veelal) ook aanbieders van werkervaringstrajecten en participatieplekken. De medewerkers (jobcoaches) van deze organisaties die onderdeel uitmaken van het werkteam moeten zich in het werkteam niet laten leiden door het belang van de organisaties om die plekken in te vullen. Er moet namelijk uitgegaan worden van de vraag van de inwoners. Dit houdt mogelijk in dat we de financiële afspraken met deze organisaties op de vorming van het werkteam moeten afstemmen. De manier waarop vergt nader overleg. Het is ook mogelijk om als gemeente deze jobcoaches zelf aan te stellen of de jobcoaches te betrekken bij een onafhankelijke partij.

In de gesprekken/bijeenkomsten die de komende maanden worden gehouden, wordt ook duidelijk welke organisaties wel of niet aansluiten bij het lokale werkteam.

Met WIL onderzoeken we momenteel de mogelijkheden om voor klantgroep 3 samen op te trekken met WMO/welzijn. De doelgroepen overlappen namelijk. Bijvoorbeeld: ondersteuning naar betaald werk/re-integratie door werkcoach WIL en ondersteuning naar participatieplekken/dagbesteding door zorgaanbieders, als opstap naar betaald werk.

Onderstaande figuur geeft de doel/focusgroep (op korte termijn) van het werkteam en de samenstelling van het werkteam in onderlinge samenhang weer. Op wat langere termijn zien we het werkteam de ondersteuning aan alle inwoners bieden.

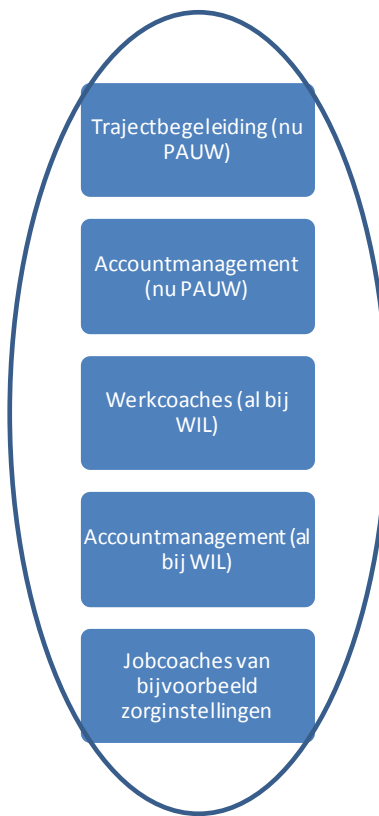
Het is belangrijk dat het denken in groepen of doelgroepen wordt vervangen door werkelijk ontschot denken door telkens uit te gaan van de individuele inwoner (capaciteiten, interesses, dromen). Dit betekent bijvoorbeeld ook dat beschut werk kan worden ingezet voor inwoners waarvoor dit het meest passend is, ook al hebben zij geen indicatie voor beschut werk. En dat dagbestedingsachtige activiteiten kunnen worden aangeboden aan inwoners die geen indicatie dagbesteding hebben, maar waarvoor dagbesteding op dat moment wel het meest passend is.

We willen dat iedereen laagdrempelig de juiste ondersteuning krijgt om (eerste) stappen te maken richting (betaald) werk. Deze laagdrempeligheid kan bijvoorbeeld ook worden verkregen door arbeidsmatige activering een algemene voorziening te maken. Van belang hierbij is dat het werkteam wel zicht heeft en houdt op de ontwikkeling van de inwoner, zodat zij inwoners kunnen begeleiden en ondersteunen een stap te maken. Wanneer arbeidsmatige activering een maatwerkvoorziening blijft, dan is het passend dat het werkteam wordt gemandateerd om te beschikken.

Focusgroep inwoners

Samenstelling werkteam

Ook de bedrijfscontactfunctionarissen en de coördinator Social Return van de gemeente moeten betrokken zijn bij het lokale werkteam.

Aandachtspunt in de bemensing van het werkteam is dat er voldoende kennis aanwezig dient te zijn over specifieke doelgroepen die veel voorkomen zoals psychiatrische problematiek, licht verstandelijke beperking en autisme. Kennis over minder vaak voorkomende problematieken kan op maat worden ingekocht.

6. Doel/opdracht van het lokale werkteam

Het doel van het werkteam Nieuwegein is dat zoveel mogelijk inwoners *naar vermogen* participeren in betaald of onbetaald werk. Ontwikkeling en groei, participeren, werken en verdienen naar vermogen; dat staat centraal. Het werkteam Nieuwegein ondersteunt inwoners die dat nodig hebben bij het vinden en het behouden van werk.

Het werkteam begeleidt naar en op (met maatwerkondersteuning, waar nodig):

- Regulier werk (tegen 100% loonwaarde)
- Garantiebaan
- Nieuw beschut werk
- Wsw-plekken (begeleid werken, detachering, groen/schoonmaak of beschut)
- Werkervaringstrajecten
- Participatieplekken (vrijwilligerswerk als stap in de re-integratie)
- Arbeidsmatige activering (gericht op activering en ontwikkeling)

Dit bestrijkt dus vrijwel de gehele werk/participatieladder.

De toeleiding naar en de begeleiding (jobcoaching) op nieuw beschut werk behoort dus ook tot de taken van het werkteam.

Het is uitdrukkelijk de ambitie van het college om zoveel mogelijk mensen uit de oude en nieuwe doelgroep een plek te bieden bij reguliere werkgevers, waaronder dus de gemeente zelf. Voorafgaand aan de start van het werkteam maken we de ambities en doelstellingen voor het werkteam SMART. Op dit moment kennen we lang niet alle Wsw-ers op persoonlijk niveau. Als we de kans hebben gehad ons een beeld te vormen van de mensen en hun ontwikkelkansen, kunnen we ook betere doelen stellen. Mogelijk is er dan meer ruimte voor ontplooiing dan in de situatie bij PAUW. Maar daar willen we ons niet in vergissen. De persoonlijke ontwikkeling van de individuele medewerkers staat voorop. Overigens zullen er ook ambities en doelstellingen worden geformuleerd ten aanzien van inwoners uit de doelgroep Participatiewet. Het voorstel is verder om de teamleider van het lokale werkteam het personeelsmandaat te geven voor de Wsw-medewerkers. Dat betekent dat deze teamleider personele beslissingen inzake Wsw-medewerkers kan nemen.

7. Dekking kosten lokaal werkteam

De kosten van het lokale werkteam bestaan uit de personele kosten (inclusief overhead) en 'handgeld' voor maatwerk ondersteuning in de toeleiding en begeleiding. De dekking van deze kosten komt uit:

- Opbrengsten Wsw uit de inzet van Wsw-medewerkers in detachering, groen en schoonmaak
- Deel participatiebudget:
 - o Inzet accountmanagers en werkcoaches
 - o Handgeld voor maatwerkondersteuning; met de Lekstroomgemeenten en WIL zijn ook gesprekken gaande over de inzet van het Participatiebudget vanaf 2019
- Uitvoeringskosten (algemene middelen gemeente)
- Gebundelde uitkering Participatiewet (GUP, voorheen BUIG) voor loonkostensubsidie garantiebannen en nieuw beschut werk
- WMO budget, deel (arbeidsmatige) dagbesteding
- Jeugd-budget (als we kiezen voor ondersteuning bij werk aan jongeren vanuit het werkteam)

Het Wsw-deelbudget binnen het Participatiebudget is niet apart genoemd in de bovenstaande lijst. Dit deelbudget wordt ingezet om de loonkosten van de Wsw-medewerkers te dekken. En daarvoor was het altijd al ontoereikend (er is de afgelopen jaren per Wsw-medewerker sprake van een toenemend extra gemeentelijke bijdrage naast de Rijksbijdrage, omdat het Rijk op de Rijksbijdrage een efficiencykorting toepast).

In zijn algemeenheid geldt dat het lokale werkteam structureel meer lokaal dient te worden gefinancierd. Door de opzet van het lokale werkteam worden middelen op het terrein van Wsw en Participatiewet niet meer volledig regionaal ingezet, maar worden lokale keuzes gemaakt die passen bij de doelgroepen in Nieuwegein. Als gevolg van lokale keuzes en bundeling van budgetten kunnen middelen anders worden ingezet dan nu het geval is. Ook kunnen er andere keuzes worden gemaakt ten aanzien van het inkopen van dienstverlening of aanbod. Het is daarom van belang om steeds beter inzichtelijk te krijgen wat de opbrengsten zijn van bepaalde interventies/investeringen.

8. Sturing

De gemeente Nieuwegein stuurt het lokale werkteam functioneel aan en bepaalt wat het werkteam doet op basis van de visie van de gemeente. De wijze van aansturing stimuleert innovatieve aanpakken en experimenten.

Een beleidsafdeling stuurt vanwege de doorontwikkelopdracht voor het werkteam op de inhoudelijke koers van het team inclusief de inzet van middelen.

Werk- en jobcoaches in het werkteam hebben voldoende mandaat vanuit hun organisaties om integraal te werken en maatwerk te bieden. Zij bepalen hoe de ondersteuning aan de inwoner eruit ziet. Voldoende mandaat van de werkcoaches in het werkteam is cruciaal.

De werkcoaches en accountmanagers van WIL werken in het lokale werkteam en zijn tegelijkertijd onderdeel van een team binnen WIL. Zij kunnen daardoor hun expertise delen en bundelen en verbindingen leggen met de andere afdelingen van WIL, zoals Inkomensvoorziening, Poort en Schouw en Schuldhulpverlening. Ook is de verbinding naar de Utrechtse Werktafel daarmee gegarandeerd. Feitelijk lijkt deze manier van organiseren op die van de WIL-generalisten. Ook zij werken bij Geynwijs en met andere lokale partners en bundelen hun expertise binnen hun eigen afdeling binnen WIL.

De raad van Nieuwegein heeft in het Transformatieplan Wsw een duidelijke koers uitgezet voor het lokale werkteam. In de voorliggende notitie zijn de denkrichtingen nader uitgewerkt. Hoe het er verder precies uit komt te zien, gaan we invullen in samenspraak met WIL. Tot de zomer van 2018 vinden hierover gesprekken/bijeenkomsten plaats met de andere Lekstroomgemeenten en met WIL. Het gaat dan over de nadere invulling van de werkteams, verdeling van de budgetten en de daadwerkelijke implementatie. Deze gesprekken vinden plaats onder de titel van WIL 2.0 en het meer lokaal werken. WIL heeft hiervoor een procesbegeleider aangesteld.

Ons uitgangspunt is daarbij dat iedere gemeente zelf de inrichting en aansturing van het lokale werkteam kan bepalen. En dat in Lekstroomverband verschillen kunnen zijn tussen gemeenten (die zijn er nu ook). Wat betreft de lokale werkteam hoort daarbij ook de verantwoordelijkheid voor het inzetten van budgetten.

9. Verdere proces

De vorming van het lokale werkteam kent diverse afhankelijkheden: de Transformatieagenda Sociaal Domein, WIL 2.0 en de transformatie Wsw. Bij de Wsw en WIL 2.0 hebben we te maken met de andere betrokken (Lekstroom)gemeenten. Dat houdt in dat Nieuwegein niet altijd het tempo van ontwikkeling en vorming van het lokale werkteam zelf kan bepalen. Dat neemt niet weg dat Nieuwegein zelf vast stappen kan ondernemen, bijvoorbeeld in de experimenten WIL of in het kader van het Participatieteam als Living Lab. Zo ook in de ontwikkeling van het werkteam. We willen na de zomer samen met WIL een pilot lokaal werkteam starten.

In onderstaand schema zijn de processtappen opgenomen voor de ontwikkeling van het werkteam.

Stap	Gereed
Denkrichtingen lokaal werkteam als onderdeel van besluitvorming inrichtingsplannen Wsw in college	Februari en mei
Presentatie en bespreking denkrichtingen lokaal werkteam tijdens Raadsinformatieavond	15 februari
Denkrichtingen lokaal werkteam als onderdeel van behandeling inrichtingsplannen Wsw in gemeenteraad	Juni
Gesprekken/bijeenkomsten met WIL en de andere Lekstroomgemeenten over WIL 2.0, waaronder de lokale werkteams en inzet Participatiebudget	Februari – juni
Kaders / uitgangspunten lokale werkteams	Verwachting: zomer 2018
Uitwerking lokaal werkteam Nieuwegein (breder dan Wsw) – behandeling in gemeenteraad	Verwachting: na de zomer
Implementatie lokale werkteams vanaf zomer 2018	Verwachting: vanaf september
Mogelijk pilot / deelgroep starten	September
Officiële start	1 januari 2019